

88024

STRÖMSTARENS FÖREKOMST I VÄSTMANLAND VINTERN 1969/70

Inventeringens målsättning var att ge en rättvis siffra åt strömstarepopulationens storlek i Västmanland vintertid. Detta kan dock inte ske p.g.a. att materialet är alltför knapphändigt, varför några slutsatser om storleken av strömstarepopulationen inom hela Västmanland inte går att dra. Eftersom det kommit in endast en rapport från ett flertal lokaler har vi antagit att strömstareantalet där har varit konstant under hela vintern.

A. Strömstarelokaler besatta under vintern 1969/70

ARBOGA:

- G:la Hjälmare kanal: 10 ex stationära hela vintern.
- Arbogaån vid Arboga mek.verk: 2-3 ex under okt.-nov.
- Jädersbruk: 1 ex stationärt hela vintern
- Röfors: 1 ex stationärt hela vintern

Hans-Erik Karlsson

ALTUNA:

- Altuna samhälle-Vilstenadammen: 3 ex. stationära hela vintern

Jan Andersson, K-G och K-Å Källebrink

FAGERSTA:

- Semla båtbyggör: 7/12 2 ex., 21/12 2 ex., 1/1 2 ex., 18/1 1 ex., 26/1 2 ex., 1/2 2 ex., 15/2 2 ex., 22/2 2 ex., 28/2 3 ex., 1/3 1 ex., 15/3 2 ex., 21/3 4 ex.

- Öringhåcken: 4/1 1 ex., 26/1 2 ex., 28/1 1 ex., 15/2 1 ex., 28/2 1 ex., 21/3 1 ex.

- Semla såg: 18/1 1 ex., 15/2 1 ex., 22/2 1 ex.

- Ulvsbo: 18/1 1 ex., 15/2 1 ex.

- Semlabron: 15/2 1 ex

- Semlaslussen: 28/3 1 ex. Torbjörn Jansson, Yngve Johansson, Per Ålind, Sture Lindstrand, Göran Nilsson, Kjell Hellström och Jan-Erik Pihl.

HALLSTHAMMAR:

- Bulten vid Kolbäcksån: 1/3 5 ex.

- Tångfors vid Kolbäcksån: 1/3 5 ex. Bo Wallin

HÖRNSJÖFORS:

- 18/1 3 ex. Kjell Eklund

KLOTEN:

- Korslångssmedja: 22/3 2 ex.

- Skräddartorpsån: 22/3 2 ex. V O F

MALINGSBO:

- Djurlångsån vid Skotterp: 12/2 1 ex. Ingvar Granqvist

NORBERG:

- Norbergsån vid Torshammars verk.: 22/2 1 ex., vid ett inte datumgivet tillfälle 2 ex. Walfrid Pettersson

RAMNÄS:

- 1 ex. stationärt hela vintern Ramnäs Naturklubb

SALA:

- Vikbergsån vid Långforsen: 18/1 1 ex. Stefan Björklund

STORÅ:

Storån N Råsvalen: 3 ex. stationära hela vintern. Ola Almkvist

VIRSBO:

Flohäll: 18/1 2 ex., 1/3 4 ex.

Kanalen N bruket: 18/1 3 ex., 1/3 2 ex. Ingvar Granqvist

VÄSTERÅS:

Svartån vid Forsby kvarn: 18/1 3 ex.

Cityringsbron vid Djäkneberget: 18/1 1 ex.

Svartån vid Västerås slott: 5/2 2 ex. v. Arné Sundquist, Holger Johansson och Torbjörn Olsson

VÄSTANFORS:

Västansfors kraftstation: 31/1 1 ex. Per Ålind och Eero Kauramäki

ÄNGELSBURG:

13/2 1 ex. Kjell Hellström och Yngve Johansson

B. Strömstarelokaler troligen besatta vintern 1969/70

ARBOGA:

Frötuna-Välingen: Något ex. torde finnas eftersom den observerats föregående vintrar. Hans-Erik Karlsson

SVANÅ:

18/1 färiska matplatser vittnade om strömstarens förekomst på denna lokal. Ingvar Granqvist

STRÖMSHOLM; KOIBÄCKSÅN N SEGLINGSBERG:

Brukar övervintra. Ingvar Granqvist

C. Strömstarelokaler besatta under tidigare vintrar samt lokaler med negativt observationsresultat.

FAGERSTA:

Sundbo: 1 ex. har observerats på lokalen under tidigare vintrar.

Tyskebotten: 1 ex. observerat i jan-67. Under senare år har lokalen varit igenfrusen.

Örtjärn: 1 ex. observeras varje år i månadsskiftet nov.-dec. Under vintern är lokalen igenfrusen.

Norrby gårde: 1 ex. observerat under en översvämning i början av 1960-talet. Per Ålind och Torbjörn Jansson

NORBERG:

Sträcken Gäsen - Flikån - Boten - Botån - Noren: 18/1 0 ex.

Walfrid Pettersson

VIRSBO:

Vintern 64-65 observerades 1 ex. på anmüsse, där man tillfälligt släppte ut vatten från ett vattenverk. Ingvar Granqvist

D. Kommentarer till rapporterna

ARBOGA:

Häckning i arbogatrakten har aldrig konstaterats och ej heller misstänkts. Ett jämförelsetal från G:la Hjälmar kanal: vintern 66/67 23 ex. vintern 69/70 10 ex.

STORA:

Utdrag ur brev från Ola Almkvist den 8/2 -70:

"Angående strömstarens förekomst i Västmanland, så är det en strömmande del i Storån som jag följt i många år över strömstarens övervintring. Antalet har varierat ganska mycket: från en till fjorton stycken när det var som mest. I vinter har det varit 3 st och de är fortfarande kvar. På de senare åren har nog antalet övervintrare minskat en del. Om det kommer än på att vattnen mer och mer förorenats. I år blev vattnen svartlistade p g a kvicksilverföreningar. Det har även varit utsläpp av pentaklorfenol, så det har varit stor fiskdöd. Även nejonögonen strök med i stort antal. Men det ser ut som om husmasken finns kvar, för strömstaren har, av lämningar, mått döma, husmasken som huvudsaklig föda, och den har jag sett."

FAGERSTA:

Häckning av strömstare är aldrig konstaterad men väl trolig 1967. Då observerades 1 ex i slutet av juni vid Semla båtbygggar.

V O F

Per Alind och Torbjörn Jansson

SVANORNA DE SJUNGA...

Svanens ankomst är en av de höjdpunkter, som våren kan bjuda på. Många är de ovädersdagar, man traskat iväg för att med en viss oro ta reda på hur det gått för svanarna under det senaste dygnet. Men även för att räkna in eventuellt nya svanar, förstås.

Svanen röner ett visst intresse bland befolkningen runt omkring i byarna. Det kan man tidvis ha ganska så stor nytta av, t ex när man inväntar det första exemplaret.

Jag skulle tro, att sångsvanen röner det största intresset av våra fåtaliga svanarter. Inte bara p g a att den är så vacker utan även p g a att den är relativt intelligent. På en rutintur en eftermiddag hade jag med mig en kamrat, som var skicklig i att hämma svanarna. Vi satte oss ned på vallen, och hon började hämma. Konstigt nog lystrade fåglarna genast till ropet. De kom simmande, flygande och gående över isen. Alla som var inom hörhåll och många fler, som drogs ned av ren nyfikenhet, var snart samlade i en halvcirkel framför oss. Vi blev naturligtvis lite konfunderade över vad de tänkte ta sig för.

Trots detta fortsatte min kamrat att hämma dem. En del fåglar simmade likgiltigt omkring och åt, andra var alldeles stilla, medan åter andra reagerade våldsamt genom att fräsa och uppträda hotfullt. Cirkeln blev allt snävare, så vi fann för gott att lämna fältet. Sedan dess har vi undrat mycket över detta svanarnas beteende. Vi hade tydligen kommit in på en passande "våglängd".

Något av det vackraste med svanar jag upplevt är kanske det som hände en varm kväll i slutet av våren. Svannarna, som nu var uppe i flera hundra, hade de senaste dagarna varit ovanligt oroliga. Jag förstod att uppbröttets stund var nära. Jag var på väg ner mot sjön som vanligt, när jag fick höra att det var något speciellt på gång. Mycket riktigt. Upp över kullen, som skymde sjön, kom den första ploget med svan. Så följde plog på plog. Det var något så förtrollande att höra deras trumpetanden och det kraftiga ljudet av vingslagen. Jag stod som fastvuxen vid jorden utan att röra ett finger och bara njöt. Så kom till slut den sista ploget strävande upp över kullen mot en rödflammande himmel.

Så var allt över. Det blev så underligt tyst omkring mig. Våren var plötsligt över.

Kjell Eklund